

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI ZŠ Kralupy nad Vltavou, Komenského nám. 198

Školní rok 2025/2026

Schválila: Mgr. Jiřina Hereinová ředitelka školy

Předmět úpravy

Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky s účinností od 1.9.2016 přináší mimo jiné na základě ust. §7 odst. 3 povinnost školy zpracovávat a uskutečňovat preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti.

Charakteristika školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je z hlediska pedagogicko-psychologického a socio pedagogického chápána jako selhávání nezletilého v podmínkách školního edukačního programu nejen špatným prospěchem, ale také vytvářením negativních psychických postojů a emočních stavů ve vztahu k vlastnímu učení, ke vzdělávání, k učitelům a obecně ke škole.

Faktory školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vymezena řadou faktorů, především osobností a zdravotním stavem nezletilého, dále rodinným a mimoškolním prostředím a výchovně vzdělávacím procesem ve škole.

Při řešení školní neúspěšnosti je nezbytná spolupráce školy, dalších odborníků, rodiny a samotného žáka. Podpora rodiny je v tomto procesu nenahraditelná i s ohledem na volbu budoucího povolání a budoucí život.

Jedná se o tyto faktory:

- osobnost dítěte – snížená inteligence, poruchy učení, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost dítěte vůči zátěži
- poruchy chování, PAS
- zdravotní problémy žáka – dlouhodobá absence
- změna ŠVP v důsledku přestěhování, přechodu na jinou školu
- nepodnětné rodinné prostředí, střídavá péče

- dítě ohrožené sociálně nežádoucími jevy (zhoršená rodinná situace, šikana, domácí násilí)
- dítě – cizinec
- záškoláctví či skryté záškoláctví

Při zjišťování příčin neúspěšnosti na naší škole budeme postupovat ve vzájemné spolupráci: třídní učitel – žák – ostatní vyučující – výchovný poradce – metodik prevence – vedení školy – ostatní pedagogičtí pracovníci – zákonní zástupci. Podle povahy příčin rovněž další mimoškolní instituce, např. pedagogicko-psychologická poradna, středisko výchovné péče, OSPOD, lékaři a Policie ČR.

Zjišťování příčin školní neúspěšnosti žáka bude probíhat:

- a) pozorováním jako diagnostickou metodou
- b) diagnostickým rozhovorem s žákem a zákonnými zástupci
- c) analýzou rozhovoru a formulováním možností náprav

Vyučující předmětu, ve kterém hrozí žákovi neprospěch, budou o této skutečnosti prokazatelným způsobem včas informovat zákonné zástupce, na základě zjištěných příčin budou přistupovat k žákovi individuálně vzhledem k jeho možnostem a schopnostem. Motivace žáka ke vzdělávání a lepšímu výsledku bude promyšlena a aplikována tak, aby se žák snažil pochopit souvislosti učiva s praktickým využitím v životě, u starších žáků s možnou budoucí profesí. Náplň práce vychází z Vyhlášky o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních č. 72/2005 Sb. a z plánu práce VP pro rok 2020/21

Dlouhodobé cíle

- zvyšování aspirační úrovně u žáků
- podporování samostatného a nezávislého myšlení žáků
- rozvíjení kvalitního sebehodnocení žáků, které je důležitou součástí celkového hodnocení
- používání formativního hodnocení
- využívání metod aktivního učení a postupný rozvoj klíčových kompetencí
- používání materiálů pro práci s diferenciovanou třídou (např. edupraxe.cz)
- seznámení žáka s možnými vhodnými styly učení

Aktivity vedoucí k nápravě

- provádění pedagogické diagnostiky (použití pozorování, rozhovoru, analýzy produktů atd.)
- aktivity v zóně nejbližšího vývoje žáka a podporující rozvoj odpovědnosti, samostatnosti a sebekontroly žáka
- nevhodné metody – soutěže a následné vyvěšování všech výsledků na nástěnky přístupné všem
- doučování žáků ohrožených školním neúspěchem
- individuální konzultace
- motivace a zvyšování sebedůvěry:
- klademe na dítě přiměřené nároky
- zdůrazňujeme jeho pozitivní stránky

- oceňujeme jeho jedinečnost
- umožňujeme dítěti vyslovovat vlastní názory
- podporujeme aktivitu dítěte
- pomáháme dítěti a radujeme se z jeho úspěchů
- rozvíjíme u dítěte pocit empatie
- vyhýbáme se negativnímu srovnávání

Doporučené postupy při řešení školní neúspěšnosti

Třídní učitel vypracuje plán pedagogické podpory, zkonzultuje ho s výchovným poradcem a seznámí s ním ostatní vyučujícími. Plán je založen na individuálním přístupu k žákovi (přiměřená časová dotace k vypracování úkolů, ověření pochopení zadání úlohy, poskytování zpětné vazby, preferování ústní formy ověřování znalostí, zadávání vhodných cvičení k zopakování a upevnění učiva atd.).

V případě přetrvávajících obtíží je zákonným zástupcům doporučena návštěva odborného pracoviště – např. PPP, SPC apod. V případě potřeby jsou žákovi poskytnuta potřebná podpůrná opatření (individualizace, reedukace, pedagogická intervence, pomoc asistenta pedagoga, zohlednění obtíží, úprava metod a forem výuky atd.).

Škola vždy úzce spolupracuje se zákonnými zástupci, pravidelně (během třídních schůzek a konzultací) je informuje o výsledcích výchovně vzdělávacího procesu a zároveň sleduje plnění žákovy domácí přípravy.

Dlouhodobá nepřítomnost ze zdravotních a jiných závažných důvodů

Také dlouhodobá nepřítomnost žáka ve škole může být příčinou zhoršení prospěchu a ztráty kontaktu se spolužáky. Ve spolupráci třídního učitele, vyučujících, zákonných zástupců a výchovného poradce je doporučen postup dostudování zameškaného učiva, termíny zkoušení i možnosti individuálních konzultací s vyučujícími.

Přestup na druhý stupeň

- Dopřát čas na adaptaci
- Komunikace mezi učiteli 1. a 2. stupeň – předávání zkušeností, jak žáci pracovali, jaká byla pravidla hodnocení, jak se řešili různé problémové situace
- Adaptační bloky – vždy na začátku září, učitel své žáky lépe pozná, společně zažijí něco příjemného, což podpoří vzájemnou důvěru

Změna situace v rodině

- můžeme pomoci, pokud dobře známe situaci, pokud je dobré klima a vzájemná důvěra
- sledujeme nejen velmi slabé žáky, ale také ty, kteří se výrazně zhoršili, začali být vůči plnění školních povinností apatičtí, zhoršilo se chování – nutné vždy řešit – osobní schůzka
- zákonným zástupcům v případě potřeby doporučit odbornou pomoc – např. školního psychologa ve škole nebo mimo školu

Špatná sociální situace

- podat žákovi pomoc a podporu
- ohlídat, aby se dítě nestalo terčem posměchu
- řešit problém s rodiči
- v případě přetrvávajících problémů kontaktovat příslušný OSPOD
- nabídka spolupráce s neziskovými organizacemi

Strategie pro vyrovnávání rozdílů žáka podle §49 zákona 561/04 sb.

Strategie zařazování nových žáků obsahuje pět bodů, jak pomoci nově příchozím žákům na ZŠ Kralupy nad Vltavou, Komenského nám. 198 v průběhu celé docházky.

- 1) Seznámení s obsahem školního vzdělávacího programu J.A.K.
- 2) Třídní učitel informuje ostatní pedagogy, výchovné poradce a speciálního pedagoga o příchodu nového žáka
- 3) Postupná snaha sladit dosavadní znalosti žáka s aktuálně probíraným učivem ve třídě:
 - a) individuální přístup v hodinách
 - b) individuální konzultace s konkrétním vyučujícím
 - c) doučování v případě zjištění nedostatků vyplývajících z rozdílnosti vzdělávacího programu
 - d) stanovení časového úseku, po který leze žáka neklasifikovat písemně (zajistí TU)
- 4) Spolupráce s rodinou, stanovení okruhů a témat k domácímu procvičení a doplnění písemně (zajistí TU)
- 5) Možnost spolupráce se školním speciálním pedagogem v případě obtíží zařazování do třídního kolektivu (žák, rodič)